

Regeringskansliet
Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Remittering av betänkandet En sammanhållen svensk polis (SOU 2012:13)

Transportstyrelsen har anmodats att yttra sig över rubricerad remiss.

Sammanfattning

Transportstyrelsen stödjer i stort betänkandets förslag att det bildas en sammanhållen svensk polismyndigheten.

Transportstyrelsen menar att det med en sammanhållen polismyndighet skapas bra förutsättningar för effektivare verksamhet hos såväl polisen som Transportstyrelsen. Myndighetens förhoppning är att det ska bli enklare kontaktvägar till polisen när verksamheten omorganiserats till en sammanhållen polismyndighet. Det skulle också innebära att Transportstyrelsen i gemensamma frågor har en motpart att samverka med och som har ansvar och befogenheter att genomföra beslut och styra sin organisation.

Avslutningsvis vill Transportstyrelsen understryka vikten av tydlighet i mandatet för den föreslagna nationella operativa avdelningen i den nya polismyndigheten.

Transportstyrelsens synpunkter

Transportstyrelsen hoppas att en sammanhållen polismyndighet kommer att leda till att de ärenden som Transportstyrelsen lämnar vidare till polismyndigheten när det gäller efterlysta fordon ska bli omhändertagna på samma sätt inom polismyndigheten, och med samma prioritet, oavsett inom vilken polisregion frågan ska utredas. Enligt nuvarande ordning prioriteras ett ärende om ett efterlyst fordon som upptäcks i ursprungskontrollen på olika sätt inom polisens verksamhet beroende på inom vilket polisdistrikt fordonet befinner sig. För att ursprungskontrollen av fordon ska vara

effektiv och tjäna sitt syfte är det angeläget att fordon som anges som stulna i ett annat land omhändertas och undersöks så snart som möjligt.

Ett annat önskemål från Transportstyrelsen är en gemensam ingång till polismyndigheten i de ärendefrågor som hanteras av myndigheten inom fordonsområdet. Det gäller bland annat när handläggare inom myndighetens kundtjänst- eller utredningsverksamhet behöver komma i kontakt med polismyndigheten för frågor i ett specifikt ärende, eller frågor om en specifik polisanmälan. Men också när det gäller systemtekniska frågor.

Vidare ser Transportstyrelsen ett behov av att det i en sammanhållen polismyndighet skapas en enhetlig hantering inom polismyndigheten av de ärenden som lämnas vidare till Transportstyrelsen i fordonsfrågor. Det gäller bland annat anmälan om ägarbyte när ett fordon förverkats eller frågor om provisoriska registreringsskyltar m.m. där hanteringen kan se olika ut beroende på vilket polisdistrikt som hanterar ärendet. Genom en enhetlig hantering hos polismyndigheten kan i sin tur Transportstyrelsens ärendehandläggning inom området förenklas och effektiviseras.

Ett annat problemområde är den otillåtna trafikskoleverksamhet. Den otillåtna verksamheten utförs dels av trafikskolor som startar verksamhet utan tillstånd, eller fått tillstånd återkallat av Transportstyrelsen men ändå fortsätter med verksamhet och dels av personer som, med eller utan registrerad firma, övningskör ”privat” med elever och tar betalt för detta. Transportstyrelsen har vid ett flertal tillfällen gjort polisanmälningar, dels mot trafikskoleverksamhet utan tillstånd och dels mot olovlig övningskörning, då lärare övningskört med elever på trafikskolor utan att de innehaft ett godkännande för detta. Transportstyrelsen har vid ett flertal tillfällen påtalat för polisen att det ur ett rättsskipande perspektiv är viktigt att dessa ärenden prioriteras och utreds då det i vissa fall även kan finnas misstankar om annan brottslighet.

Då Rikspolisstyrelsen har begränsade befogenheter att vidta åtgärder för att styra inriktningen hos de 21 regionala polismyndigheterna har detta medfört att ovanstående ärenden hanteras på mycket olika sätt, beroende på vilken polismyndighet som behandlar ärendet. Då varje polismyndighet i landet är en egen resultatenheter, kan man tydligt märka att olika prioriteringar görs, beroende på vilken myndighet som får ärendet.

Transportstyrelsens tillsyn över förarutbildningen, skulle kunna effektiviseras och det skulle även tydligare framstå att de tillsynsinsatser som Transportstyrelsen genomför, får konsekvenser för oseriösa utbildare om våra anmälningar prioriteras och utreds i den nya Polismyndigheten.

Ett annat problem med dagens organisation är att kompetensen och framförallt då spetskompetensen som krävs för att hantera frågor som rör myndigheternas gemensamma ansvarsområde, tycks mycket olika fördelade inom de olika polismyndigheterna.

I det förslag till en övergripande ledningsstruktur som föreslås i betänkandet, framgår att det ska finnas en nationell operativ avdelning. Transportstyrelsen finner det viktigt att denna avdelning får ett tydligt mandat att leda och samordna viss operativ verksamhet ute i de olika polisregionerna i landet. Detta är speciellt viktigt, då det i betänkandet föreslås att polisregionerna bör ha huvudansvaret för den polisoperativa verksamheten i stort. Vidare föreslås i betänkandet även att den nationella operativa avdelningen skulle upprätthålla specialistkompetens inom vissa områden. Denna avdelning skulle därmed kunna utgöra en mycket bra kontaktyta för hanteringen av Transportstyrelsens ärendetyper. Transportstyrelsen skulle därmed ges bättre förutsättningar att kunna säkerställa att myndighetens ärenden kommer att hanteras på ett likartat sätt av de olika polisregionerna, oavsett var i landet ärendet finns.

Transportstyrelsen menar att genom regleringen i lagen (2004:1100) om luftfartsskydd har myndigheten och Rikspolisstyrelsen båda ett ansvar i vissa delar som avser säkerhetskontrollen av passagerare på svenska flygplatser. Det gäller i första hand åtgärder som sker under polismans ledning. Det innebär att Transportstyrelsen har gemensamma beröringspunkter med i första hand Rikspolisstyrelsen, men även i förhållande till lokala polismyndigheter. Transportstyrelsen samverkar regelbundet med Rikspolisstyrelsen avseende de frågor där gemensamma beröringspunkter finns. Transportstyrelsen kan dock konstatera att det från Rikspolisstyrelsen för närvarande saknas effektiva styrmedel gentemot lokala polismyndigheter, vilket bland annat resulterar i olika tolkningar av regelverket och olika arbetssätt som i sin tur kan få negativ påverkan på flygplatserna. Ett exempel är tolkningen av lagen om luftfartsskydd och reglerna avseende manuell genomsökning/kroppsvsitation där vissa polismyndigheter gjort sina egna tolkningar och avkrävt långtgående åtgärder av flygplatsen. I betänkandet pekars också på det faktum att nuvarande organisationsform ger otillräcklig beslutskraft och otydliga ansvarsförhållanden.

Detta ärende har beslutats av t.f. generaldirektör Jacob Gramenius. I den slutliga handläggningen av ärendet deltog inspektör Leif Woxlin, sakkunnig SEC Annika Ramstedt, utredare Eva Nilsson-Hedman, jurist Inger

Sunneborn, utredare Louise Hagström och utredare Per Wickenberg, den senare föredragande.

Jacob Gramenius
T.f. generaldirektör